

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลประจำการ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 8 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลบ้านโคก โรงพยาบาลฟากท่า โรงพยาบาลน้ำปาด โรงพยาบาลท่าปลา โรงพยาบาลลับแล โรงพยาบาลดرون โรงพยาบาลทองแสนขัน และโรงพยาบาลพิชัย จำนวนทั้งสิ้น 247 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรยามาเน่ (Yamane อ้างใน บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์, 2544) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 คน
2. คำนวณสัดส่วนของพยาบาลประจำการของแต่ละโรงพยาบาล ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงพยาบาล ดังแสดงในตารางที่ 1
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยจับฉลากรายชื่อพยาบาลประจำการแบบไม่แทนที่ ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามโรงพยาบาล

โรงพยาบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงพยาบาลพิชัย	41	25
โรงพยาบาลครอน	34	21
โรงพยาบาลน้ำปาด	32	20
โรงพยาบาลลับแล	32	20
โรงพยาบาลทองแสนขัน	32	20
โรงพยาบาลฟากท่า	31	19
โรงพยาบาลท่าปลา	29	18
โรงพยาบาลบ้านโคก	16	10
รวม 8 แห่ง	247	153

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา เงินเดือน รายได้พิเศษ ระยะเวลาปฏิบัติงาน และแผนกที่ปฏิบัติงาน โดยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด และเติมคำ

ส่วนที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลประจำการ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลของผาณิต สกุลวัฒนะ (2537) ซึ่งสร้างจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงานของวอลตัน (Walton, 1973) ประกอบด้วยข้อคำถามคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล จำนวน 45 ข้อ ที่มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

การแปลผลการศึกษา แปลจากค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากข้อคำถาม ใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
3.67 – 5.00	สูง
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	ต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพของผาณิต สกุลวัฒนะ (2537) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และผู้บริหารการพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปจากโรงพยาบาลมิชชั่น กรุงเทพมหานคร และโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ รวม 11 ท่าน

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 20 คน ช่วงระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม ถึง 1 กันยายน 2549 และนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาทำหนังสือชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่าง ทราบถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยแจ้งว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสิทธิ์จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลทุกอย่างถือเป็นความลับและใช้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ขณะดำเนินการศึกษา หากไม่ต้องการตอบแบบสอบถาม สามารถยุติได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลใดๆ การนำเสนอผลการศึกษายกในภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และเป็นประโยชน์ทางวิชาการและการพัฒนาเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือรับรองและขออนุญาตรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบริหาร หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล แผน ข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์
2. ผู้ศึกษานำหนังสือที่ได้รับรองและขออนุญาตแล้ว นำส่งผู้อำนวยการโรงพยาบาล และ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 8 โรงพยาบาล เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขออนุญาตในการรวบรวมข้อมูลการศึกษา
3. ผู้ศึกษาเข้าพบผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มการพยาบาลเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างและการแจกแบบสอบถามแก่ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน โดยการให้นำรายชื่อพยาบาลประจำการทั้งหมดมาจับฉลากแบบไม่แทนที่ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และส่งคืนแบบสอบถามที่หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลแต่ละ โรงพยาบาล
4. ผู้ศึกษาติดตามแบบสอบถามคืนหลังจากนั้น 2 สัปดาห์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.15 ของแบบสอบถามทั้งหมด 153 ชุด
5. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพบว่า ได้แบบสอบถามที่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไปได้ จำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.58 ของแบบสอบถามทั้งหมด 153 ชุด
6. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
2. ข้อมูลคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลประจำการ ทั้งโดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน